

7/583

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 251
Konu : Manisa Milletvekili
Mazlum NURLU'nun
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2016

15 Ocak 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18.12.2015 tarihli ve 43452547-120.07-8213 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Mazlum NURLU'nun Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/583 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Gülcemal SARI
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

MANİSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN MAZLUM NURLU'NUN
TBMM 7/583 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Ülkemizin büyük ve en önemli nehirlerinden birisi Gediz nehri ve üzerinde kurulu bulunan Ege bölgesinin en büyük barajı olan Demirköprü barajı Manisa'nın can damarıdır. Kütahya'nın Gediz ilçesinin güneydoğusundan başlayan ve İzmir körfezine dökülen Gediz nehri, Manisa sınırları içerisinde geçtiği bölgelerin tarımsal üretimine, ekonomisine ve gelişmişlik düzeyine önemli katkı sağlamaktadır.

Ülkemiz açısından bu kadar önemli olan Gediz nehri, Türkiye'nin de taraf olduğu "Uluslararası Öne Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşmenin" (RAMSAR) eklerinde sayılarak koruma altına alınmıştır.

Hem uluslararası öneme sahip olan hem de bölge açısından hayati değer taşıyan Gediz nehri, düzensiz endüstriyel ve kentsel gelişimle birlikte aşırı derecede kirlenmiştir. Bu kirlilik Gediz nehri üzerinde kurulu olan Demirköprü barajını da olumsuz etkilemektedir. Son zamanlarda nehirde ve barajlarda yaşanan toplu balık ölümleri kirliliğin boyutlarını gözler önüne sermektedir.

2008 yılında Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından Gediz Havzası Koruma Eylem Planı yayınlanmış ve uygulamaya alınmıştır. Fakat bu plan sadece kağıt üzerinde kalmış olup, bu güne kadar Gediz nehri ve Demirköprü barajı kirlilikten kurtulamamıştır.

Bugünlerde Demirköprü baraj gölünde toplu balık ölümleri yaşanmaktadır. Geçimini balıkçılıktan sağlayan vatandaşlar balık ölümlerin nedeninin Uşak Organize Sanayi Bölgesindeki sanayi kuruluşlarının atıklarını Gediz nehrine bırakmalarından ve nehrin geçtiği bölgelerdeki atık su arıtma tesislerinin çalıştırılmadığından kaynaklandığını söylemektedirler.

Ayrıca ülkede bir hükümetin kurulamamasından kaynaklı ciddi bir devlet otoritesi boşluğu doğduğunu ve seçimler nedeniyle Bakanlıkların gerekli denetim ve kontrolleri yapmadıkları, bu yüzden Gediz nehri ve Demirköprü baraj gölünün aşırı kirlendiği ifade edilmektedir.

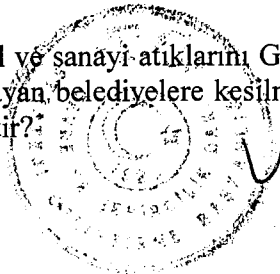
Bunlara göre;

1-Bakanlık olarak Manisa Demirköprü barajındaki balık ölümlerinin nedenleri ile ilgili bir araştırma yaptınız mı?

2-Bakanlığınızın seçimler nedeniyle gerekli kontrol ve denetimleri yapmadığı ve bu nedenle çevresel kirliliğin arttığı iddiaları doğru mudur?

3-Gediz nehrindeki kirliliğin önlenmesi ve balık ölümlerinin durdurulması için bir çalışma yapacak mısınız?

4-2015 yılında evsel ve sanayi atıklarını Gediz nehrine döken, sanayi kuruluşları ile atık su arıtma tesislerini çalıştırmayan belediyelere kesilmiş idari ve adli para cezası var mıdır, varsa kimlere ne kadar ceza kesilmiştir?

CEVAPLAR:

1-Bakanlığımızca 2012 yılından bu yana "Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı (EKİP)" hazırlanarak Ergene, Gediz, Küçük Menderes ve Bakırçay Havzasında kirliliğin önlenmesine yönelik gerekli önlemlerin alınmasına veri sağlamak amacıyla mevsimsel periyotla düzenli kirlilik izleme çalışmaları yürütülmektedir. 2014 yılında Sakarya ve Susurluk Havzaları da programa dahil edilerek toplam altı havza 83 noktada izleme çalışmalarımız devam etmektedir.

Gediz Havzasında yürütülen çalışmalar havzada yer alan Kütahya, Uşak, Manisa ve İzmir illerini kapsamaktadır. Gediz Nehri ve yan kollarında baskı unsurlarına göre 16 izleme noktası tespit edilmiştir. Bu noktalardan alınan numuneler Orman ve Su İşleri Bakanlığınca yayımlanan "Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği" Ek 5, Tablo 5 kapsamında değerlendirilmektedir.

2012 yılında "Havzalarda Örnekleme Noktası Belirleme ve Su Kalitesi İzleme Raporu", 2013 yılında "EKİP 2012 Yılı Su Kalitesi İzleme Raporu", 2014 yılında "EKİP 2013 Yılı Su Kalitesi İzleme Raporu" hazırlanmıştır. 2015 yılında "EKİP 2014 Yılı Su Kalitesi İzleme Raporu" yayımlanmıştır. 2015 yılı ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış izlemesi çalışmaları tamamlanmış, raporlama çalışması devam etmektedir.

Demirköprü Baraj Çıkışı'nda Tatar Alabalık Çiftliği Mevkii'nde de GDZ-07 kodlu izleme noktamız mevcuttur. Zaman zaman çözülmüş oksijen seviyesinde düşüşler görülmektedir.

Havzada kurulu kapasitesi 10.000 m³ /gün ve üzeri olan 5 adet atıksu arıtma tesislerinin (Kemalpaşa Belediye AAT., Kemalpaşa OSB. AAT., Menemen Belediye AAT., Manisa OSB. AAT., Uşak OSB. AAT) çıkış suları da sürekli izlenmektedir.

2014 yılı sonuçlarına göre;

-Gediz Nehri su kalitesinin, (A) Oksijenlendirme Parametreleri, (B) Nutrient (Besin Elementleri) Parametreleri, (C) İz Elementler (Metaller) ve (D) Bakteriyolojik Parametrelerinde IV. Sınıf, Genel Şartlarda ise III'üncü Sınıf su kalitesinde olduğu tespit edilmiştir.

-Gediz Havzası, 2013 ve 2014 yıllarında IV. Sınıf su kalitesinde tespit edilirken, 2013 yılına kıyasla 2014 yılında; ÇO parametresinde bir azalma, diğer tüm parametrelerde ise artış olduğu tespit edilmiştir.

-2015 yılı İlkbahar, yaz ve sonbahar döneminde nehir IV. Sınıf su kalitesinde görülmektedir. 2013-2015 yılı ilkbahar, yaz ve sonbahar dönemi sonuçları karşılaştırıldığında nehir genel olarak her yıl IV. Sınıf su kalitesinde tespit edilmiştir. En yüksek değerler ise 2014 yılında gözlenmiştir.

2-Bakanlığımızca Gediz Havzasında 2013 yılında 1328, 2014 yılında 2379 ve 2015 yılının ilk 11 ayında toplam 1930 adet çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup her sene denetimler artarak devam etmektedir.

3-2872 sayılı Çevre Kanunu'na dayanılarak yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY) ile su ortamlarının kalite sınıflandırmaları ve kullanım amaçlarını, su kalitesinin korunmasına ilişkin planlama esasları ve yasaklarını, atıksuların boşaltım ilkelerini ve boşaltım izni esaslarını, atıksu altyapı tesisleri ile ilgili esasları ve su kirliliğinin önlenmesi amacıyla yapılacak izleme ve denetleme usul ve esaslarını kapsamaktadır.

Söz konusu yönetmelik kapsamında Bakanlığımızca Gediz Havzası'nda su kirliliğinin önlenmesi amacıyla "Gediz Havzası Kirlilik Önleme Planı" hazırlanmıştır. Eylem planında belirtilen programın takibi Bakanlığımızca titizlikle yapılmaktadır.

4-2015 yılı ilk 11 ayında Gediz Havzasında bulunan İl Müdürlüklerimiz ve Bakanlık Merkez Teşkilatımızca 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında toplam 1930 adet denetim yapılmış olup bunlardan 733 tanesi atıksu konusunda gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen tüm denetimler sonucunda 55 adet firmaya idari para cezası uygulanmış olup, bunlardan 13 tanesine atıksu arıtma tesisi kurmamak, kurmasına rağmen çalıştırmamak ve standartlara aykırı atıksu deşarjı yapmak suçlarından toplam 658.696 TL idari para cezası uygulanmıştır.

